

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

עת לחשות / הרב אפרים מאיר טוודר

קצת מודעות ניתן להגיע למסקנה שניתן להמתין איתם עד אחר התפילה. ההעריינ'ג לא יברח, הטעם הטוב מה'ממקומד' לא יפוג, הפלוני ישאר באותו המקום, והמזגן לא יידלק בשבת...

וכשארן ברירה והנך רואה צורך לומר שבקידוש יהיה גם קישק'ע וגם גאלל'ע (שומן רגל קרוש, שירקוד אחר כבוד על הצלחת) עשה טובה עם כולם (ובפרט עם עצמך) וצא החוצה, תרקיד את הגאלל'ע, תנגב את הפה ותחזור בפנים. ומי שבאמת קשה לו לעת עתה מלשמור פתחי פיו בבית הכנסת בעת התפילה, מוטב שישאר בביתו, יתפלל שם, ולא יחטא ויחטיא את הרבים (כהוראת בעל הבאר משה, והג"ר ניסים קרליץ זצ"ל).

* * *

ואם ישאל השואל: האם נושא זה קשור ל"בין אדם לחברו"? בוודאי! ומכמה היבטים:

הסיפור שהובא לעיל מלמד אותנו כיצד צמחה הצלה וישועה לזולת, מכח הקבלה שלא לדבר בשעת התפילה - ומסתבר שעל הדרך התהוו עוד ישועות ונחמות לכלל ולפרט!

רבי יהונתן אייבשיץ כותב שהדיבור בבית הכנסת מפריח ענן המונע את התפילות - גם של אלו שלא דיברו - מלעלות למעלה. היש לך מזיק יותר גדול מזה? אנשים מגיעים בזמן, משקיעים הרבה מאמץ בכוונה בתפילה, והנה בא לו מזיק, ומשחית ומחבל את התפילות של כולם!

חובה לדעת שזלזול במקום קדוש עלול לגרום חס ושלום לגזרות רעות על הציבור! (ולא נאריך פה אודות גזרות ת"ח ות"ט אודותיהן גילו **לבעל התנייט** זי"ע מן השמים שהן נגרמו מחמת זלזול בקדושת בתי הכנסת ודיבור בשעת התפילה)

* * *

אחר הדברים האלה מבקש שולח הסיפור ומבקש לרתום את כולנו ליזמה לשיפור המצב, וכך הוא כותב:

בקשתי לעורך העלון הנכבד "איש לרעהו" העומד על המשמר בענייני בין אדם לחבירו, והמנהל הרב **נפתלי וינברג** שליט"א נא לפרסם מכתב זה ונזכה כולנו לשמור את פינו מכל רע, ובפרט בבית הכנסת.

כאשר התחלנו להחתיים אנשים, היו שטענו: "בין כה-וכה אנחנו לא מדברים - אז מה הצורך לחתום?" אמנם גם להם עדיף לחתום הן כדי להיות חלק מהציבור, והן מחמת שכלל שרשימת החותמים גודלת - כך יש יותר רצון ומוטיבציה לאחרים להצטרף.

אחד מאלה, שבלאו הכי לא מדברים ובכל זאת חתם, ניגש אלי כעבור כמה ימים וסיפר: אף פעם אין לי נסיון לדבר בעת התפילה, אך ביום שחתמתי ניגש אלי אדם לדבר, אך ברוך השם עמדותי בניסיון. אדם נוסף אמר לי שכאשר חתם, לא שם לב שזה כולל שבתות. ואכן היה לו קשה בשבת, אך עמד בזה. והוא מאוד שמח בהצלחתו. האם ניתן לתאר זכות גדולה שכזו!

הרוצה להצטרף לרשימה שלנו - בינתיים יש לנו מעל 350 חתימות - נא ישלח את הנוסח הבא: "הריני מקבל על עצמי בלי נדר לא לדבר בעת התפילה בבית הכנסת (מתחילתו עד אחר קדיש האחרון) למשך 30 יום, לרפואת החולים בשכונתנו, וכן כל חולי ישראל ולהביא ישועות לכלל ולפרט".

נא לצרף שם ותאריך ולשלוח למייל: a025402242@gmail.com או לפקס: 025402242 בלי-נדר נשתדל לשלוח קוויטל לציון בעל התוס' וי"ט זי"ע שעמד על המשמר בנושא זה.

ברצוני לשתף אתכם בסיפור מדהים שאירע בשכונתנו שנהדרה פאג'י - רמת אשכול. דייר מהבנין והכניסה שלי חלה במחלה עם גידול ממאיר בראש לא עלינו. עבר טיפולים התייסר ביסורים וכו'.

ויהי היום, כשהוא עדיין באמצע טיפוליו, אירעה לו תאונת דרכים במהלך נסיעה במונית. הוא שבר עצמות, חיכה שבועות לניתוח, ועוד ניתוח (לא היה ניתן לשים גבס). כאשר סיימו לטפל בתוצאות התאונה, חזרו הרופאים לבדוק את קצב התקדמות המחלה הקודמת, הממאירה.

והנה, לתדהמתם, גילו שהגידול נעלם. כן שמעתם נכון. נעלם! נעלם! הרופאים נשאלו פעורי פה, אין להם קצה חוט להסביר. אך לידדנו שכנינו היקר, ר' יאיר בן שרה היה הסבר. חד וחלק. ידידו אספו בשבילו 150 קבלות מאנשים שקיבלו על עצמם לא לדבר בשעת התפילה. (לאחר זמן שמעתי מהמארגנים שיש להם כבר 450 קבלות. כן ירבו).

כעבור זמן התקיימה בשכונת פאג'י שנהדרה, עצרת התעוררות עקב טרגדיות משונות. באותו מעמד הזכיר רב השכונה, **הג"ר חיים יוסף בלויא** שליט"א, את הסיפור, ועורר את הציבור לקבל על עצמם בל"נ שלא לדבר בבית הכנסת בשעת התפילה למשך 30 יום (וכל המוסיף מוסיפים לו). במקביל ארגנו אברכים מהשכונה טופסי החתמה.

* * *

לא לחינם כתב **בשולחן ערוך** שגוערים במדבר בחזרת הש"ץ. הרי לבייש יהודי הוא דבר חמור ונורא. לעולם ישליך אדם את עצמו לתוך כבשן האש ואל ילביץ פני חבירו ברבים. והנה כאן, בשולחן ערוך, מפת החיים של כולנו, הוא כותב שחור על לבן בענין המדבר בחזרת הש"ץ, "נקרא חוטא, וגדול עוונו מנשוא, וגוערים בו" (או"ח סי' קכ"ד).

כמובן מאליו, שגם כאן יש לקיים את ההלכה של "וגוערין בו", במשולב עם הלכות תוכחה ובין אדם לחבירו - ולא כהתפרצות רגשית סתם - ועדיין לשון הש"ע נפלא למתבונן!

ובמשנה ברורה (ס"ק כ"ז) הביא **מהאליה רבה** בשם **הכל בו**, "אוי להאנשים שמשחיתים בעת התפילה, כי ראינו כמה בתי כנסת נחרבו בשביל עון זה" (ואח"כ עושים מגבית להגדלת הבית כנסת. בשביל מה? בשביל להגדיל ולהעצים את החורבן? מי פתי ירצה לתרום אפ"י שקל להרחבת בית מדרש שמדברים בו בשעת התפילה?)

לא תמיד זה קל, אך מוטל עלינו לעשות מאמץ בכיוון שלא לדבר כלל בשעת התפילה בבית הכנסת ובבית המדרש. אם נתבונן לעומק, הקבלה לא קשה כל כך ליישום, שהרי אם אדם מרגיש צורך חזק לדבר, יש לו אופציה לצאת מחוץ לבית הכנסת, לדבר מה שצריך, ולחזור פנימה ולהמשיך לייצר שתיקה.

* * *

כאשר מתייחסים לשיחה בבית כנסת, כל אחד מבין שאין הכוונה למי ששכח 'יעלה-ויבוא' והוא מסתפק מה הדין... כי אם לשיחה בטילה.

ובאמת, כאשר תעקוב אחר השיחות של אנשים בבית הכנסת, תגלה שאין לך שיחה "בטלה" יותר מזה. מה כבר יש להם לספר? גורניש"ט, כלום, נאדה. סך הדיבורים כולל, "יש העריינ'ג בקידוש, כדאי להישאר". "האיך מצא חן בעיניך ה'ממקומד' של ההוא שניגש לעמוד? משהו, לא? - זה היה קאו"פ-שטימ"ע (וקול תוך גולגלתי)".

"למה פלוני לא הגיע לבית כנסת? מה איתו? הוא בבית? הוא נסע לבית חולים?" "חס פה, מה זה, אין כאן מזגן? ומה נעשה, אי אפשר להדליק בשבת?" ועוד כהנה וכהנה מילי דחכמתא, שעם

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il